

הפנים כאובייקט לחקירה – פני שטח או מהות פנימית?

הפנים כפני שטח – הרכבת קלסטרון – זיהוי אובייקטיבי.

מן הפנים שאיבדו את הפנים נותרת מסיכה, המהות מתקיימת מאחורי מסך. שואפת לזהות שאולה זונחת מישור ייחודי, מתחברת למישור אחר – מישור של כיסוי. המבט מופנה החוצה, האדם נכנע, מאבד קשר, מתמסר לכוח חיצוני – הוא הכוח לשכפל, לשבט, לברוא עולם של אשליה.

חיים על מפה מדומינת.

ישנה העצמה של רעיון חקירת פני השטח ע"י השימוש בחומרים: נייר זכוכית, פלסטיק, נילון, עץ. מגע רך, מגע קשה או מחוספס; איכויות החומר הם כפני השטח של הגוף שנועדו לכסות, להסתיר. עור כנגד אור, חוץ כנגד פנים. הרישום שואף לצימצום עד כדי צורה סכמטית, מבנה בסיסי.

עיניים עצומות – אנטיטזה. כשאני עוצמת עיניים אני רואה. העיניים שתפקידן לשמש חלונות לאמת הופכות ל"סרסורי עבירה" (1). מכוונות אל החוץ. האדם מתאוה אליו, מתחבר. הפנים שתפקידן לשקף מציאות פנימית, מסתירות, מעלימות, מתעלמות, שואפות לשקף את מה שרואות העיניים.

הפנים כבבואה להתרחשות חיצונית.

מה שאני רואה הוא מה שקיים.

ויתור על זהות אישית על מנת להתחבר לדימוי קבוצתי, אחיד. איבוד זהות. האני כמישהו אחר, כמשהו אחר, בתוך מציאות וירטואלית.

סימולקרה (simulacrum), הגדרות:

- דבר מה שאין לו מקור ממשי במציאות. תאור המציאות כתחליף לעולם שאינו קיים – העתק ולא המקור.
- מצב עניינים שבו הסימנים בשפה אינם מצביעים עוד על אובייקט ממשי בשפה.
- מצב בו הדימויים המייצגים את המציאות הם המציאות עצמה, זאת משום שהתבטל ההבדל בין מייצג למיוצג.

"החברה המערבית הפוסט תעשייתית, חברת הטלוויזיה והאינטרנט, חדלה בשלב מסוים להאמין בעולם הדברים והחליפה אותו בעולם הסימנים. ביננו לבין האמת מתייצבת מערכת טפילית חדשה שמתחזה לאמת; במקום המציאות אנו מקבלים עולם תקשורתי המתקיים על ייצוגי מציאות" (2).

1. תלמוד ירושלמי, מסכת ברכות, פרק א, הלכה ה' " ליבה בעינה תרי סרסורי דחטאה מיינהו"
2. ע"פ בודריאר, מתוך מאמר של ד"ר דוד גורביץ'

יפעת בן-נתן